

 Svenska Institutet för Standarder		1 (4)
	Datum	Er referens/diarienummer
	2021-02-19	M2020/02035
Avsändare	Mottagare	
Natalie Siljetal, 08-555 520 15 natalie.siljetal@sis.se	Miljödepartementet	

Svar på remiss av promemorian genomförande av EU:s engångsplastdirektiv och andra åtgärder för en hållbar plastanvändning

Svenska institutet för standarder, SIS, har tagit del av remissen och önskar lämna ett yttrande.

SIS yttrar sig i frågor som rör standardisering som process samt hänvisning till standarder och tekniska specifikationer, genom SIS roll som nationellt standardiseringsorgan.

I vår bedömning av remissen har vi ett standardiseringsperspektiv med fokus på hållbar resursanvändning och materialåtervinning. Standardiseringsarbetet på aktuellt område sker främst via SIS tekniska kommitté TK 156 Plast och TK 165 Förpackningar och miljö. Området angränsar även till SIS tekniska kommitté TK 565 Biobaserade produkter, TK 616 Cirkulär ekonomi, TK 605 Chain of custody för leveranskedjan samt TK 207 Miljöledning. Vi lämnar här en rad förslag med hänvisningar till standarder och svarar gärna på frågor om mer information önskas.

Vi vill börja med att belysa vikten av en harmoniserad nomenklatur för ämnet hållbar plastanvändning. Såväl på internationell som europeisk nivå pågår det standardiseringsarbete med att ta fram nomenklaturstandarder inom ramen för plast och miljöaspekter. Efterfrågan på nomenklaturstandarder för ämnet är identifierat och efterfrågat inom samtliga områden kopplat till plast. Även de mest grundläggande termer som "återvunnen plast" och "mikroplast" definieras olika beroende på vilken aktör eller sektor som tillfrågas. Samsyn är en förutsättning för att kunna uppfylla de krav och riktlinjer som redovisas i promemorian. SIS föreslår att hänsyn tas till följande nomenklaturstandarder i den fortsatta handläggningen av ärendet.

- SS-ISO 22095:2020 Chain of custody – Övergripande terminologi och modeller
- prEN 17615 Plastics – Environmental Aspects – Vocabulary*

**Standardförslag under utveckling. Beräknas publiceras i början på 2022.*

Vi ser positivt på att promemorian i flera fall hänvisar till standarder. Gällande kap 15.2 *Kontroll av återvunnet innehåll* rekommenderas ett nära samarbete med SIS och de standarder som utvecklas inom ramen för kontroll av återvunnet innehåll. Några exempel på standarder för området är: SS-EN 45557:2020 *Allmän metod för att bedöma andelen återvunnet material i energirelaterade produkter* och SS-ISO 22095:2020 *Chain of custody - Övergripande terminologi och modeller*.

Det finns således redan idag en standard som övergripande beskriver "Chain of custody" modeller, dvs system där input, output och tillhörande information överförs, övervakas och kontrolleras genom leveranskedjan. Med en internationell gemensam nomenklatur blir Chain of custody en nyckelfaktor för att kunna ge korrekt information, och därmed kan konsumenter göra medvetna

val för miljösmart konsumtion. Arbetet fortsätter nu och planen är att ta fram tydligare standarder gällande spårbarhet och informationsöverföring t.ex. för massbalans. Det är viktigt att tydligt kunna skilja de olika chain of custody-modellerna från varandra då olika modeller har olika krav på spårbarhet och fysisk förekomst. Kommunikationen kan röra exempelvis förnybar råvara eller återvunnen råvara men standardernas syfte är att säkerställa att de angivna egenskaperna som hävdas för ett visst material eller en viss produkt verkligen är de som faktiskt levereras. Massbalans är ett område som kan behöva ett särskilt fokus avseende hållbar plastanvändning då det idag finns otydligheter kring systemgränser, och vad som får räknas som återvunnet inom massbalansmodellen, se t ex rapport från Chalmers¹. SIS uppmanar därför departementet att i den vidare handläggningen av frågan ge Naturvårdsverket i uppdrag att ha dialog med SIS inför framtagande av forskrifter för kontroll av återvunnet material.

SIS vill även tillägga att metoden för massbalans för biodrivmedel som nämns i kapitel 15.2 (förordning (2011:1088) om hållbarhetskriterier för biodrivmedel och flytande biobränslen) avser energi och inte produkter eller material. ISO 22095 innehåller emellertid generell information om massbalans för produkter och material.

SIS vill informera om att standardiseringsbegäran avseende kvarsittande korkar och lock som nämns i kap. 24.8.2. har godkänts av majoriteten av EU:s medlemsstater i december 2020. Standardiseringsbegäran har lämnats av EU kommissionen men standarden som sådan tas fram av den europeiska standardiseringsorganisationen (CEN), inte EU-kommissionen som utredningen skriver. Arbetet har påbörjats och förväntas bli färdig under 2022. Det är SIS som representerar svenska intressenter i detta standardiseringsarbete inom SIS, och det är genom SIS som svenska intressenter kan påverka utformningen av standarden. Sverige har verkat för att standarden ska specificera relevanta krav för hur korkar och lock ska förbli anslutna till dryckesförpackningar under användningsfasen. Ytterligare fokus har varit den minimala ökningen av mängd plast för att undvika konsekvenser i insamlings- och återvinningskedjan, i linje med kraven i Förpackningsdirektivet (94/62/EG).

Inom ramen för kap 14 *åtgärder för förbättrad materialåtervinning* och 14.1 *ökad övergång till biobaserade produkter* vill vi informera om det europeiska standardiseringsarbete som SIS varit involverad i (baserat på EU kommissionens standardiseringsbegäran mandat M/492). Arbetet resulterade i att en serie standarder togs fram inom CEN/TC 411 med fokus på biobaserade produkter. Europeiska standarderna ger en gemensam grund för vad som är biobaserade produkter med gemensam terminologi, bestämning av biobaserat innehåll, livscykelanalys, hållbarhetskriterier och verktyg för redovisning. I serien ingår även SS-EN 16785-2:2018 *Biobaserade produkter - Biobaserat innehåll - Del 2: Bestämning av biobaserat innehåll genom materialbalans*. Standardserien är publicerad och SIS ser positivt på att den används och hänvisas till. Det finns dessutom en publicerad standard specifikt om biobaserad plast, SS-17228:2019 *Plast - Biobaserade polymerer, plaster och plastprodukter - Terminologi, karakterisering och kommunikation*, denna refererar i stor utsträckning till de standarder som utvecklats inom CEN/TC 411, som alltså bedömts passa väl för plastindustrin.

Vad avser utredningens förslag om märkning i kap 11 vill SIS informera om möjligheterna att ta fram en svensk eller europeisk standard i syfte att underlätta enhetlig märkning. Det finns flera fall där man har använt standardisering som berör märkning. Några exempel är; SS-EN ISO 14025

¹https://www.johannebergsciencepark.com/sites/default/files/Report_mass%20balance_approved_200406_3.pdf

Miljömärkning och miljödeklarationer - Typ III miljödeklarationer - Principer och procedurer (livscykelbaserad miljödeklaration); SS-EN ISO 14026 Miljömärkning och miljödeklarationer - Principer, krav och vägledning för kommunikation av fotavtrycksinformation (som kan användas efter att en kvantifiering av fotavtryckspåverkan gjorts, t.ex. klimatpåverkan, energi eller vattenpåverkan) och SS-EN 17186:2019 Identifiering av kompatibilitet mellan fordon och infrastruktur – Grafisk konsumentinformation om typ av laddning, för elfordon och laddningsplats. Gällande märkning av engångsplastprodukter för konsumenter som tas upp i engångsplastdirektivet finns det idag inte några svenska eller europeiska standarder tillgängliga. SIS menar därför att det vore lämpligt att undersöka möjligheter och behov kring standarder för märkning. SIS uppmanar därför Naturvårdsverket, som föreslås få i uppdrag att meddela föreskrifter om märkning, att ta kontakt med SIS för diskussion om standardisering för märkning.

SIS är positiva till etableringen av ett ramverk för en hållbar plastanvändning. Vi anser dock att det finns tydliga fördelar och behov av fler kopplingar till pågående standardiseringsarbeten som nämnts ovan. Standarder är framtagna i en konsensusprocess av en bredd av intressenter och torde därför utgöra en bra utgångspunkt. Att följa europeiska (och/eller internationella) standarder underlättar även internationell handel då samma krav gäller i olika länder, särskilt relevant är detta på EU:s inre marknad.

Vi bedömer som särskilt viktigt att Naturvårdsverket har en dialog med SIS gällande föreskrifter och är delaktig i framtagandet av nya standarder kopplade till engångsplastdirektivet. SIS är den svenska plattformen för att projektleda denna standardisering. Naturvårdsverket uppmanas med anledning av detta kontakta oss för deltagande i relevanta tekniska kommittéer och därmed få information om nya standardiseringsprojekt. Även andra myndigheter under Miljödepartementet, såsom exempelvis Kemikalieinspektionen och Havs och vattenmyndigheten, bör uppmanas att delta i relevant standardisering på området. SIS vill i detta sammanhang särskilt påpeka att regeringens i sin standardiseringsstrategi² åtagit sig att i sin myndighetsstyrning betona vikten av engagemang i standardisering, att verka för att myndighetsföreskrifter baseras på internationella standarder, liksom vikten av ökat myndighetsdeltagande vid framtagandet av harmoniserade standarder. SIS noterar dock att de myndigheter som nämnts ovan tyvärr i sina instruktioner saknar hänvisningar till vikten av engagemang i standardisering. SIS uppmanar därför Miljödepartementet att överväga en översyn av dessa för att bättre reflektera åtagandet i regeringens standardiseringsstrategi.

Med vänlig hälsning

Annika Andreassen, VD
Svenska institutet för standarder

SIS är en ideell förening och ett svenskt standardiseringsorgan. SIS är utsedd av regeringen att representera Sverige i ISO och CEN.

² UD2018/12345/HI 2018-07-26 Regeringens strategi för standardisering

SIS projektleder det svenska arbetet med att ta fram standarder och tillhandahåller och förvaltar standarder i Sverige. Vi finansierar vår verksamhet genom främst deltagaravgifter och försäljning av standarder.

SIS verkar för svenskt inflytande i internationell standardisering inom ISO och CEN, och för att standarder sprids och används i Sverige.

Hos SIS kan aktörer inom näringsliv, akademi, offentlig sektor och frivilligorganisationer ta initiativ till och utveckla standarder som främjar en god samhällsutveckling.